

Vedecký príspevok/ Scientific Article

Recenzované/ Review: 05. 06. 2021

<https://doi.org/10.24040/eas.2021.22.1.137-156>

Uplatnenie študentov Univerzity Mateja Bela s ohľadom na aktívne nástroje zamestnanosti

Application of the Matej Bel University students regarding active employment instruments

Soňa Priščáková, Alexandra Mertinková

Abstract: The development of human capital is determined before entering the labour market, i.e., in the education phase. Employment in the labour market is associated with the involvement of students during their studies. How the graduate decides depends on his or her individual needs. One of the options it can use to enter the labour market is active employment instruments. The aim of the paper is to assess the activities of students during their studies and their subsequent application, considering active employment instruments as one of the options in the labour market. We perceive the biggest negative fact that the students chose paid work rather than other activities that can also raise funds for them and deepen their knowledge. In the case that a graduate does not find employment, it is possible to claim that the most typical and potentially most usable is the Contribution to self-employment. This research combines a questionnaire survey of the Matej Bel University students and secondary data from the Ministry of Labour, Social Affairs and Family of the Slovak Republic.

Key words: *Tertiary education. Active employment instruments. Youth unemployment rate. Questionnaire survey.*

JEL Classification: J23. J50. J60.

Úvod

Problematika trhu práce je jednou z prioritných tém nielen na úrovni Európskej únie, ale aj na jednotlivých národných a regionálnych úrovniach. Významnosť potreby štátu disponovať kvalifikovanou pracovnou silou vychádza z jeho vplyvu na rast vedomostnej či výskumnej činnosti. Teória ľudského kapitálu (Mincer, 1958) alebo účinky na ľudský kapitál (Le a Miller, 2000) naznačujú, že vyššia úroveň vzdelania pravdepodobne bude viesť k lepším výsledkom na trhu práce. Skúmanie prostredia inštitúcií poskytujúcich terciárne vzdelávanie a jeho cieľov je opodstatnené, jednak kvôli individuálnym, ale aj celospoločenským potrebám. Vo všetkých

vyspelých ekonomikách je vzdelanie vnímané ako významný faktor napomáhajúci k oživeniu ekonomiky, zvýšeniu medzinárodnej konkurencieschopnosti, hospodárskeho rastu či celkovej životnej úrovne (Ergen, 2006; Grenčíková, 2010; Powdthavee a kol., 2014).

Z makroekonomického pohľadu je prostredie inštitúcií poskytujúcich terciárne vzdelávanie prepojené s ekonomickým rastom, no na problematiku je možné sa pozeráť aj mikroekonomicky. Pri skúmaní sa analýzy prioritne zameriavajú na rôzne cieľové skupiny, ktoré v mikroprostredí medzi sebou integrujú. Ako prioritnú vnímame práve cieľovú skupinu študentov a absolventov (t. j. mladých ľudí vo veku od 15 do 29 rokov), ktorí prehlbujú svoj ľudský kapitál a ten následne uplatnia na trhu práce. Zmeny preferencií študentov a ich pohľad na možnosti trhu práce sú kľúčovým determinantom pri podchytení individuálnych potrieb študentov a inštitúcie zároveň. Výskumy, ako napríklad Stukalina (2017), poukazujú na zmeny v očakávaniach študentov, vďaka čomu sa inštitúcie poskytujúce terciárne vzdelávanie stávajú pružnejšími pri uspokojovaní potrieb nových populácií študentov. Tak, ako to determinuje štúdia, analýza zachytáva do akej miery sa mladí ľudia podieľajú na rozvoji svojho ľudského kapitálu už počas štúdia. Rovnako tak je možné sledovať, aké sú možnosti mladých ľudí pri vstupe na trh práce, napr. formou aktívnych nástrojov zamestnanosti.

Okrem toho ako študent vystupuje v prostredí inštitúcií poskytujúcich terciárne vzdelávanie, je zaujímavé sledovať jeho postoj k aktívnym nástrojom zamestnanosti. Tie sú jednou z možností, ako dokáže využiť poskytované služby štátu pre uplatnenie na trhu práce. Za najtypickejšie z pohľadu mladých ľudí považujeme práve Príspevok REPAS+ (rekvalifikačné kurzy), Príspevok na SZČ a Príspevok na vykonávanie absolventskej praxe. Ich využitie je širokospektrálne, a preto nerozlišujeme zameranosť jednotlivých študijných programov. Okrem postoja k aktívnym nástrojom zamestnanosti analýza ozrejmi aj ďalšie aspekty preferencií študentov, a to z pohľadu lokality a času (kde a kedy vstúpia mladí ľudia na trh práce)..

1 Teoretické východiská

Význam individuálnych potrieb vybranej cieľovej skupiny inštitúcií poskytujúcich terciárne vzdelávanie

Cieľové trhy, na ktoré sú inštitúcie poskytujúce terciárne vzdelávanie zacielené, tvorí súhrn viacerých skupín. Do tejto skupiny nepatria len potenciálni študenti (najmä absolventi stredných škôl), na ktorých sa primárne vysoké školy orientujú, ale aj potenciálni zamestnávateľia, aktuálni študenti, absolventi, zamestnanci, ako aj široká či odborná verejnosť. Dôležitosť týchto skupín potvrdzujú už výsledky početných výskumov v minulosti (Clark,

Lotto and Astuto, 1984; Hoy, Ferguson, 1985; Gun, Holdaway, 1986), ktoré spokojnosť cieľových skupín identifikovali ako nevyhnutnosť pre efektívne fungovanie inštitúcie pôsobiacej v oblasti terciárneho vzdelávania. Vybranú cieľovú skupinu mladých ľudí netvorí homogénna masa s rovnakými požiadavkami, ale odlišujú sa svojimi potrebami, želaniami a možnosťami. Z pohľadu inštitúcie poskytujúcej terciárne vzdelávanie dochádza k segmentácii mladých ľudí na menšie segmenty, a to: uchádzači, študenti a absolventi. Výsledný segment predstavuje vo vnútri homogénnu a navonok heterogénnu skupinu ľudí.

Meniaca sa dynamika trhu práce spôsobuje, že sa od mladých ľudí vstupujúcich na trh práce vyžadujú lepšie zručnosti v oblasti informačných a komunikačných technológií, v komparácií so staršou generáciou. To má za následok snahu o adekvátnejšie prepojenie vzdelávania a trhu práce. Úlohou štátu ako regulátora je zabezpečiť, aby ponuka práce zodpovedala dopytu po práci v danom čase, a nedochádzalo tak k štrukturálnej nezamestnanosti. Štúdie zaoberajúce sa uplatnením absolventov sa skôr zameriavajú na výkonnosť inštitúcií poskytujúcich terciárne vzdelávanie, či súladom aktuálnosti a efektívnosti študijných programov s požiadavkami trhu práce (CVTI SR, 2015). Výsledkom nesúladu medzi trhom práce a vzdelávacím systémom, ako aj následkom krízy je vysoká miera nezamestnanosti mladých ľudí v mnohých krajinách, ktorá vedie k sociálnym a ekonomickým problémom v rámci celej spoločnosti (Ruesga et al, 2018). Tento fakt sa odráža aj na európskej úrovni, kde Európska komisia vyčlenila na podporu mladých ľudí výrazné množstvo finančných prostriedkov a odporúča iniciovať podporu k mladým ľuďom, ako to zachytáva dokument Odporúčanie Rady z 30. októbra 2020 o moste k pracovným miestam (Európska rada, 2020). Zručnosti a kvalifikačné predpoklady absolventov sekundárneho a terciárneho vzdelávania sú dôvodom rozdielov v dosahovanej miere nezamestnanosti mladých ľudí medzi krajinami. Práve preto je príspevok orientovaný na individuálne potreby, záujmy a príležitosti pre mladých ľudí, ktoré ponúka trh práce v podobe aktívnych nástrojov zamestnanosti.

Aktívne nástroje zamestnanosti ako jedna z možností absolventov na trhu práce

Absolvent má po doštudovaní viacero možností, ako na trh práce vstúpiť a uplatniť sa. Najčastejšou formou je vykonávanie platenej práce. Vykonávanie práce je možné formou zamestnania, založenia obchodnej činnosti, podnikania ako fyzická osoba (SZČO) či pôsobenia v neziskovom sektore. Absolvent má zároveň možnosť odísť za prácou do zahraničia, pričom takáto forma vykonávania práce výrazne ovplyvňuje slovenský trh práce a častokrát je spätá s problémom úniku mozgov. Ďalšou možnosťou je pokračovať v štúdiu, presnejšie na treť stupeň terciárneho vzdelávania, ktorý obdobne prináša absolventom finančné ohodnotenie vo forme

štipendia. Záujem absolventov sa však môže orientovať aj na materskú dovolenku, ktorá je podľa štatistík najčastejšie využívaná v reprodukčnom veku, kde kategória mladých ľudí spadá.

Okrem uvedených foriem uplatnenia sa na trhu práce je možné čoraz výraznejšie sledovať, že mladí ľudia majú problémy so vstupom na trh práce, a tak spadajú do kategórie NEET¹. Takýto absolvent má 2 možnosti. Jednou z nich je zaregistrovanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len “ÚPSVaR”) ako nezamestnaný, alebo sa stáva dobrovoľne nezamestnaným, ktorý je mimo pracovnej sily. Zaregistrovaný absolvent môže využiť viacero podnetov zo strany štátu. Jedným z nich sú práve aktívne nástroje.

Tabuľka 1 Charakteristika vybraných aktívnych nástrojov orientovaných na mladých ľudí na Slovensku

Názov príspevku	Kategória	Stručný popis
Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť - § 49	podnikanie ako fyzická osoba (SZČO)	Príspevok môže ÚPSVaR poskytnúť na čiastočnú úhradu nákladov súvisiacich s prevádzkovaním samostatnej zárobkovej činnosti uchádzačovi o zamestnanie, ak bol vedený v evidencii UoZ najmenej 3 mesiace; bol vedený v evidencii UoZ najmenej 12 mesiacov, ak v období 6 mesiacov pred zaradením do evidencie UoZ pozastavil alebo skončil prevádzkovanie SZČ. Žiadatelia sú z oprávnenej cieľovej skupiny v rámci uvedeného národného projektu a výška príspevku je závislá od celkovej ceny práce (CCP), typu regiónu oprávneného na poskytovanie štátnej pomoci a od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v okrese, v ktorom bude uchádzač o zamestnanie prevádzkovať SZČ (výška príspevku 3 325,9 € - 5 321,44 €). Úrad poskytne najviac 60 % výšky príspevku do 30 kalendárnych dní odo dňa uzatvorenia dohody o poskytnutí príspevku a zvyšnú časť príspevku, najviac 40 % výšky príspevku poskytne úrad po predložení prvej správy o prevádzkovaní SZČ a o čerpaní poskytnutého príspevku po uplynutí 12 mesiacov prevádzkovania SZČ (Za každý rok prevádzkovania SZČ, počas trojročného obdobia nepretržitého prevádzkovania SZČ, príjemca príspevku predkladá správu o prevádzkovaní SZČ a o čerpaní poskytnutého príspevku).
Príspevok na podporu udržania pracovných miest - § 50k	zamestnávateľ + podnikanie ako fyzická osoba (SZČO) v prípade zamestnancov	ÚPSVaR môže poskytnúť príspevok zamestnávateľovi, ktorý najmenej tri mesiace pred podaním žiadosti o poskytnutie príspevku udržal pracovné miesta aj v prípade pretrvávajúcich vážnych prevádzkových dôvodov vymedzených v písomnej dohode so zástupcami zamestnancov, na základe ktorých po dohode s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny na prechodné obdobie obmedzí svoju prevádzkovú činnosť tak, že nebude zamestnancom prideľovať prácu v rozsahu najmenej 6 % a najviac 20 % ustanoveného týždenného pracovného času (príspevok sa poskytuje najviac počas 12 mesiacov – v úhrne najviac za 60 dní). Mesačná výška príspevku je 50 % z náhrady mzdy poskytnutej zamestnancovi, najviac 50 % z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za prvý až tretí štvrtý rok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje.
REPAS+ pre uchádzačov o zamestnanie okrem BSK	uchádzač o zamestnanie	Príspevok poskytuje rekvalifikačný kurz. Rekvalifikácia je príprava uchádzača o zamestnanie na uplatnenie sa na trhu práce v profesii, ktorú má záujem vykonávať. Na účely REPAS+ sa za rekvalifikačné kurzy nepovažujú kurzy na rozvoj komunikačných, počítačových, manažérskych, sociálnych, podnikateľských a jazykových kompetencií (na to je zameraný príspevok KOMPAS+). Uchádzač o zamestnanie, ktorý má záujem o poskytnutie

¹ Kategória NEET (Not in Education, Employment, or Training) je skupina mladých ľudí, a to vysokoškolských študentov po ukončení svojho vzdelania. „Vekovú kategóriu spadajúcu pod tento termín tvorili mladí ľudia vo veku 15 – 24 rokov a neskôr sa rozšírila na 15 – 29 rokov“ (Eurofound, 2018, str. 1). Táto koncepcia je v súčasnosti centrálnou súčasťou dialógu o politike na úrovni EÚ.

Názov príspevku	Kategória	Stručný popis
		príspevkov na rekvalifikačný kurz si sám z verejne dostupných kurzov vyberie konkrétny kurz, o ktorý má záujem. ÚPSVaR uhradí uchádzačovi o zamestnanie po ukončení rekvalifikačného kurzu v zmysle uzatvorenej dohody príspevok na kurzovné vo výške 100 % nákladov na rekvalifikačný kurz a príspevok na cestovné a stravné vo výške 4,76 eur za jeden vyučovací deň na základe žiadosti o úhradu príspevkov na rekvalifikačný kurz predloženej do podateľne ÚPSVaR alebo na oddelenie poradenstva a vzdelávania.

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa zákona o službách zamestnanosti, 2021.

Aktívne nástroje dopĺňajú už existujúce pasívne nástroje a čoraz viac zastávajú hlavnú a jedinečnú úlohu štátu pri riešení zlyhaní na trhu práce, zvlášť pri znižovaní dlhodobej nezamestnanosti mladých ľudí. Hlavným cieľom týchto nástrojov je zvýšiť množstvo pracovných príležitostí pre uchádzačov o zamestnanie a zlepšiť priradovanie (voľných) pracovných miest k nezamestnaným (Európska komisia, 2019).

Hlavným zdrojom porovnateľných údajov o nástrojoch politiky zamestnanosti v jednotlivých krajinách a v priebehu času je databáza LMP (Labour market policy) zostavená OECD a Eurostatom. Intervencie LMP sú zoskupené do troch hlavných typov: služieb LMP, opatrení LMP a podpory LMP a ďalej sú klasifikované do ôsmich podrobných kategórií podľa typu akcie. Za najvýznamnejšie vzhľadom na problematiku mladých ľudí považujeme 3 vybrané nástroje na Slovensku. Ich charakteristiku zobrazuje tabuľka 1.

Otázkou však zostáva do akej miery majú mladí ľudia záujem o takúto formu podpory zamestnanosti, či majú dostatočné informácie a či je práve pomoc zo strany štátu efektívnou možnosťou..

2 Materiál a metódy skúmania

Výsledky analýzy sú zhotovené na základe obsahovej analýzy a syntézy primárnych a sekundárnych dát, ktoré sú využité pri analyzovaní študentov a absolventov ako cieľovej skupiny z prostredia inštitúcií poskytujúcich terciárne vzdelávanie. Pri skúmaní vybranej cieľovej skupiny sledujeme taktiež mieru nezamestnanosti mladých ľudí a vývoj počtu študentov a absolventov. Mieru nezamestnanosti možno považovať za ďalší dôležitý determinant, ktorý má vplyv na správanie sa, výber a preferencie mladých ľudí. Pod nezamestnaným sa rozumie absolvent, ktorý je v evidencii uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR a ktorý úspešne ukončil vysokoškolské štúdium v priebehu posledných dvoch rokov.

V podmienkach Slovenskej republiky čerpáme informácie o študentoch a absolventoch, ktoré poskytuje Centrum vedecko-technických informácií SR (ďalej len "CVTI SR"). Na základe dát CVTI SR skúmame údaje o počte študentov a absolventov za obdobie rokov 1989

– 2019. Informácie o vývoji miery nezamestnanosti mladých ľudí poskytuje databáza Eurostat. Začiatkom sledovaného obdobia je rok 2008, pre ktorý sme sa rozhodli práve kvôli zobrazeniu vývoja od začiatku globálnej finančnej krízy, až po posledné dostupné údaje z roku 2019. Na základe dát, ktoré sumarizujú skôr všeobecný pohľad na vybranú cieľovú skupinu, zúžime analýzu na prostredie Univerzity Mateja Bela (ďalej len “UMB”).

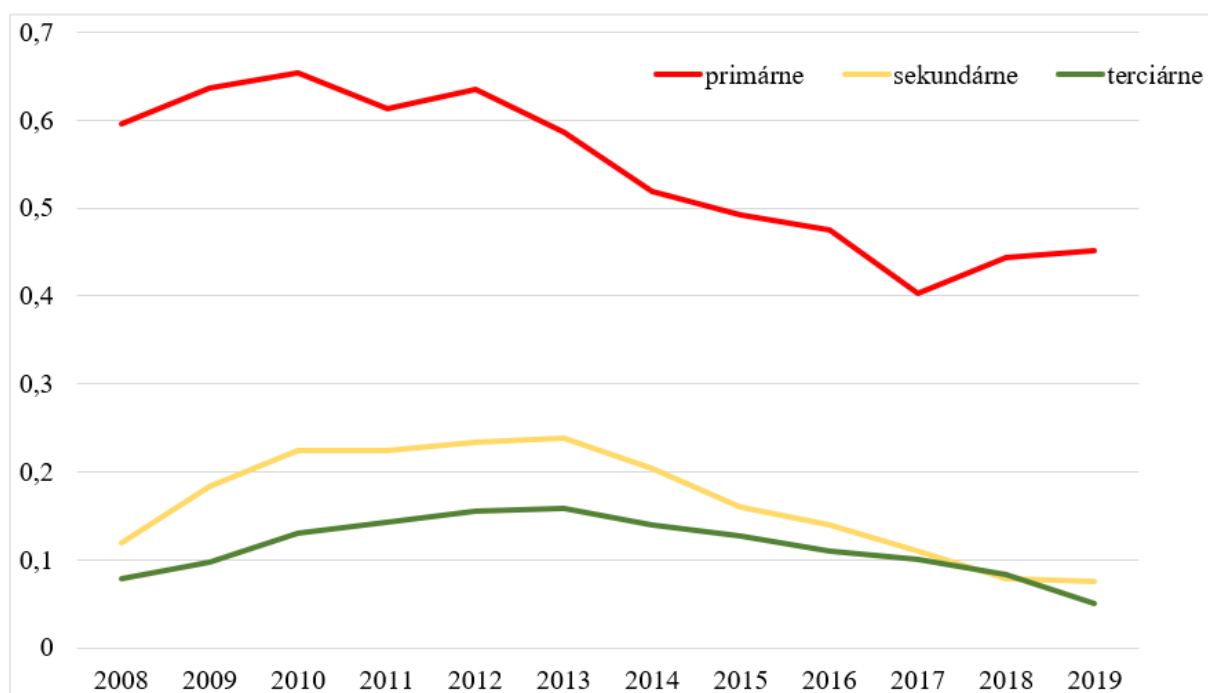
Primárne dáta využívané pri analýze vybranej cieľovej skupiny UMB boli získané pomocou dotazníkového prieskumu, ktorý bol zaslaný vysokoškolským študentom UMB na začiatku akademického roka 2019/2020. Prieskumu sa zúčastnilo celkovo 507 respondentov, pričom podľa 5 %-tného intervalu spoľahlivosti je z 5 647 študentov UMB potrebných minimálne 360 odpovedí. Motiváciou pre výber práve tejto skupiny respondentov je predpoklad, že študenti po ukončení štúdia čiastočne pokryjú potreby trhu práce a stanú sa významným prvkom v možnom pokroku regiónu či krajiny. Pri analýze sledujeme predovšetkým základné charakteristiky, údaje o pôsobení študentov počas ich štúdia, predpokladané pôsobenie študentov po ukončení vzdelania (z pohľadu lokality a času) a ich postoj k aktívnym nástrojom zamestnanosti. Primárne dáta komparujeme so zisteniami, ktoré o UMB uvádza Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej Republiky (ďalej len “MPSVaR SR”) v projekte Uplatnenie po stopách absolventov (MPSVaR SR, 2020). Analýza sleduje uplatnenie absolventov, odvetvia či zamestnania, v ktorých absolventi pracovali. Za referenčný rok považujeme rok 2019, presnejšie akademický rok 2019/2020. Záver analýzy venujeme syntéze dát, kde sú vyhodnotené všetky zvolené aspekty.

3 Výsledky a diskusia

Vzdelávací systém je možné považovať za jeden z kľúčových determinantov pre reguláciu, resp. znižovanie miery nezamestnanosti mladých ľudí. Uľahčenie prechodu zo vzdelávania na trh práce je predpokladom na to, aby sa predišlo rastu miery nezamestnanosti v skupine mladých ľudí (Európska komisia, 2017). Vzhľadom na ich mieru nezamestnanosti je to pretrvávajúci problém nie len v rozvojových, ale aj v rozvinutých krajinách. Práve preto je predmetná téma jednou z priorít Európskej únie a jednotlivých členských štátov (KPMG, 2015). Skupina mladých ľudí vstupuje na trh práce najmä zo vzdelávacieho systému a stáva sa hnacou silou ekonomiky. Ich nezamestnanosť pôsobí ako hrozba pre individuálne blaho a spoločenský rozvoj (Breen, 2005). Graf 1 zobrazuje vývoj miery nezamestnanosti mladých ľudí vo veku od 15 do 29 rokov podľa stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania na Slovensku.

Z výsledkov jednoznačne vyplýva, že najvyšší počet nezamestnaných mladých ľudí na Slovensku tvoria jednotlivci, ktorí majú ukončené len primárne vzdelanie. Miera

nezamestnanosti tejto skupiny mladých ľudí v sledovanom období neklesla pod 40%. Naopak najnižšiu mieru nezamestnanosti dosahujú v dlhodobom horizonte tí, ktorí ukončili jeden z troch stupňov terciárneho vzdelania. Tieto výsledky môžu slúžiť ako motivácia pre mladých ľudí k tomu, aby pokračovali v štúdiu a zvýšili tak svoju šancu uplatnenia na trhu práce. V poslednom dostupnom sledovanom roku 2019 sú na tom relatívne podobne mladí ľudia s dosiahnutým sekundárnym a terciárnym stupňom vzdelania, ktorých miera nezamestnanosti neprekročila 10%. Z dát MPSVaR SR (2020) vyplýva, že 22% ekonomicky aktívnych absolventov bolo nezamestnaných, pričom táto miera pri absolventoch UMB je len na úrovni 7%.

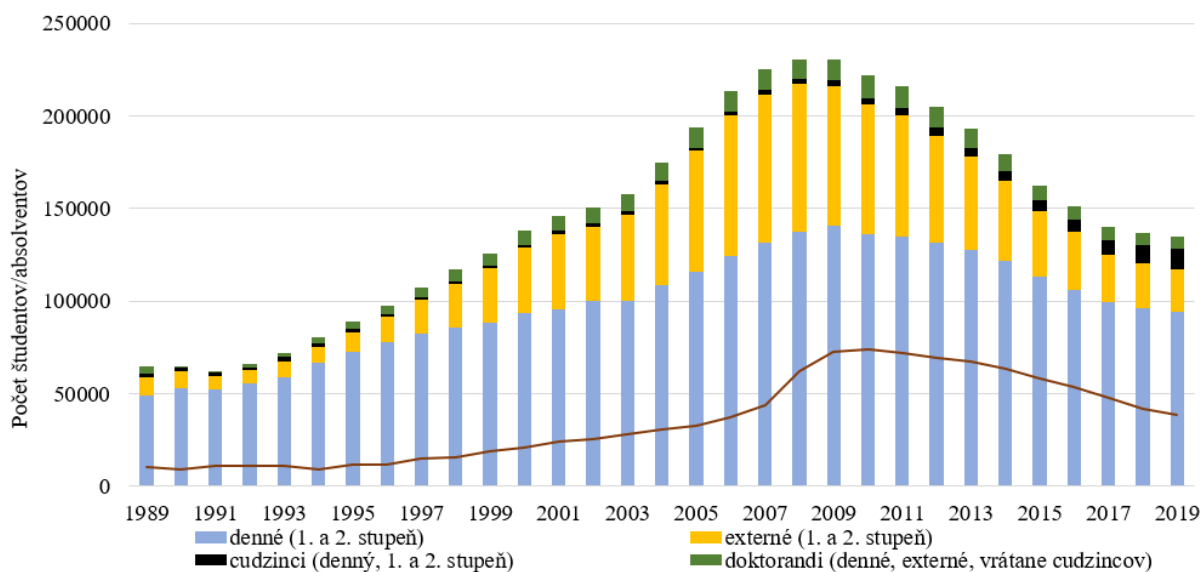

Graf 1 Vývoj miery nezamestnanosti mladých ľudí vo veku (v %) podľa stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania na Slovensku za obdobie 2008-2019

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z databázy Eurostat, 2021.

Skôr než poukážeme na detailný prehľad vybranej cieľovej skupiny UMB, graf 2 znázorňuje celkový vývoj študentov a absolventov na území Slovenskej republiky v období rokov 1989 - 2019. Počet študentov v roku 2019 výrazne klesol (približne o 60 p. b.) v komparácii s rokom 2009, v ktorom je zaznamenaný najvyšší počet študentov v sledovanom období. Pred rokom 2009 má rastúcu tendenciu tak počet študentov, ako aj počet absolventov. Túto rastúcu tendenciu zastavili rôzne faktory. Jedným z najvýznamnejších, ktorý zapríčiňuje pokles vo vývoji je podľa Blanára (2019) takmer výhradne demografickým vývoj. Okrem nepriaznivého demografického vývoja sa javia ako ovplyvňujúce determinanty napr. vyšší nárast študentov, ktorí sa zaujímajú o štúdium v zahraničí (primárne v ČR), ale aj nižší podiel

študentov externého štúdia na ich celkovom počte. K 30.6.2020 podľa dát z MPSVaR (2020) počet absolventov UMB dosahoval hodnotu 2 025, pričom ženy tvoria podiel 70%. Celkový počet absolventov za akademický rok 2019/2020 na Slovensku je na úrovni 46 568 (49% ženy)..

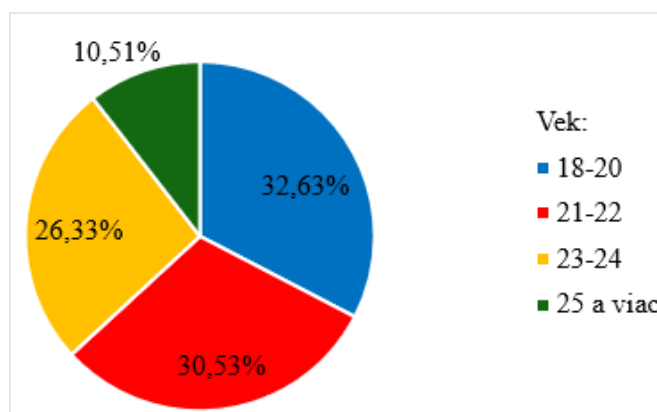
Graf 2 Vývoj počtu študentov a absolventov na Slovensku za obdobie rokov 1989-2019

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z CVTI SR, 2021.

Okrem uvedených štatistík za celú SR, sa z dôvodu vyššej špecializácie na mladých ľuďoch, náš primárny a sekundárny výskum zúžuje na študentov a absolventov UMB v Banskej Bystrici. Zo základných údajov o respondentoch (viď príloha) plynie, že približne 80 % študentov UMB sú ženy, pričom má najväčšie zastúpenie Ekonomická fakulta². Banskobystrický kraj (ďalej len "BBSK"), v ktorom študenti trávajú viac ako 50 % svojho času počas štandardného pracovného dňa je aj krajom trvalého pobytu 143 respondentov. Dá sa tvrdiť, že BBSK je ťažiskovým krajom a fluktuácia študentov je pomerne nízka (len 76 študentov sa najčastejšie vyskytuje mimo BBSK). Najnižšie počty študentov zaznamenávame zo západného Slovenska (Bratislavský a Trnavský kraj). Ako zobrazuje graf 3, vekové rozhranie študentov spadá do kategórie NEET a odzrkadľuje klesajúci trend študentov počas štúdia.

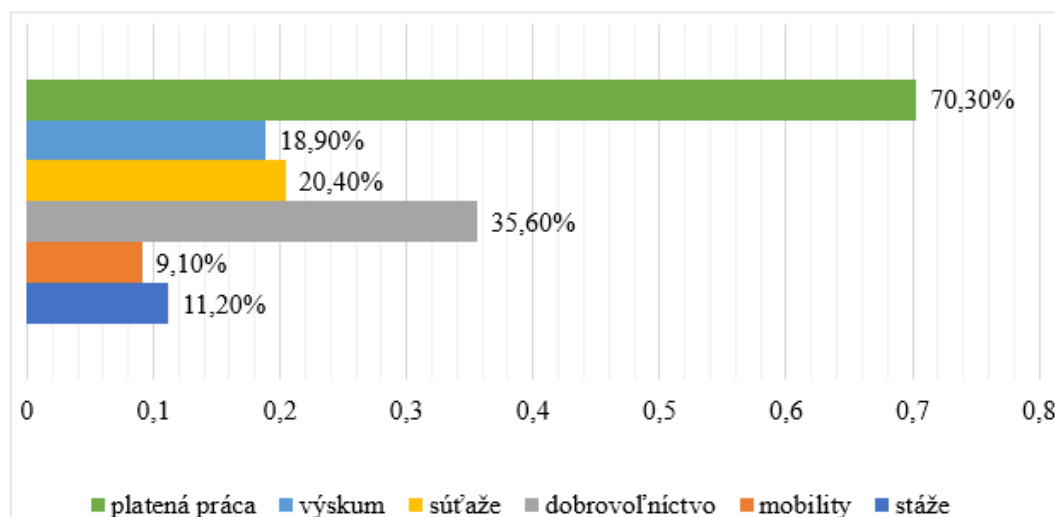
² Je nutné dodať, že prieskum je ovplyvnený tým, že je realizovaný na Ekonomickej fakulte a tak najpočetnejšie odpovede evidujeme práve z Ekonomickej fakulty

Graf 3 Rozdelenie respondentov podľa veku
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2021.

V druhej sekcii dotazníka sme sa zamerali na pôsobenie študentov počas ich štúdia. Túto oblasť skúmania sme zvolili s presvedčením, že práve študent, ktorý sa venoval aj mimoškolským aktivitám je zaujímavejší na trhu práce, a jeho riziko zlyhania je relatívne nízke, pričom abstrahujeme od ďalších determinantov. Vymedzili sme 6 atribútov, ktoré by mohli zvýšiť potenciál študentov na trhu práce, a to: stáže, mobility, dobrovoľníctvo, súťaže, výskum a vykonávanie platenej práce počas štúdia.

Graf 4 Percentuálny podiel zúčastnenia sa na aktivitách počas štúdia
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2021.

Z výsledkov (graf 4) je zrejmé, že študenti prejavili počas štúdia najväčší záujem o vykonávanie platenej práce. Síce nepoznáme dôvod výberu, no z výsledkov je zrejmé, že financie boli oveľa výraznejším faktorom, ako rozvoj „soft-skills“ (či už dobrovoľne alebo nedobrovoľne). Výsledky preukazujú, že študent si vždy radšej vybral platenú prácu ako inú aktivitu. Najmenej využívaným atribútom sú mobility, keďže študenti uprednostnili v 300 prípadoch radšej vykonávanie platenej práce, ako absolvovanie mobility, ktorá má vo väčšine

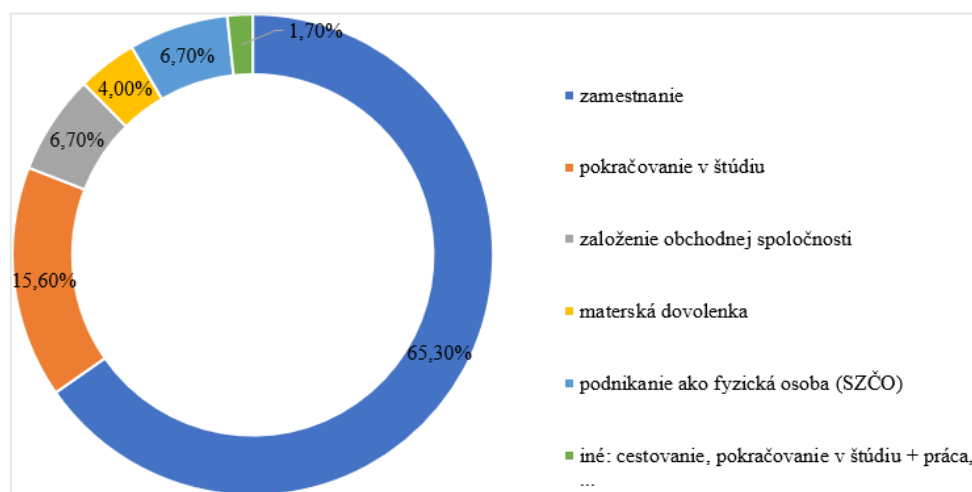
prípadov rovnako platenú formu. Vysokú substitúciu evidujeme aj u stáží, kde 295 študentov uprednostnilo prácu pred stážou. Prekvapujúcim faktom je skoro 20 % angažovanosť študentov do výskumu.

Rovnako tak z výsledkov zaznamenávame 82 študentov, ktorí počas svojho štúdia neabsolvovali ani jednu aktivitu (17,26 %) a 4 študentov, ktorí odpovedali na všetky otázky kladne a počas štúdia absolvovali všetky uvedené aktivity. Vo všeobecnosti je možné tvrdiť, že študenti UMB (mladí ľudia do 29 rokov) pred vstupom na trh práce vykonávali v 70,3 % prípadov platenú prácu a mimoškolské aktivity dosahovali maximálne polovičné hodnoty. Približne 80% študentov platenú prácu vykonávalo na základe dohody o brigádnickej práci študenta v súkromnom sektore, pričom len $\frac{1}{4}$ študentov v študovanom odbore. Väčšina týchto pracovných ponúk bola získaná prostredníctvom pracovného portálu a študenti poslali 1 – 5 životopisov. Je otázne či tento spôsob prípravy študentov na trh práce je pozitívny. Ovplyvňuje to mnoho determinantov. Príkladom je prostredie inštitúcie poskytujúcej terciárne vzdelávanie a jej možnosti, ktoré ponúka svojim študentom, ale aj samotný postoj študenta, jeho sociálno-ekonomická situácia a rovnako tak aktuálna situácia na trhu práce. Máme za to, že ak raz si študent vybral cestu ďalšieho vzdelávania, mal by dbať na rozvíjanie vzdelania s praxou, nie brigádami, ktoré nemajú súvis so študovaným odborom. Stotožňujeme sa s názorom, že študent dokáže získať finančné prostriedky prostredníctvom stáží, mobilit, súťaží či výskumu, ktoré okrem finančnej podpory prehlbujú poznatky a majú vyšší potenciál do budúcnosti. Zamestnávateľia sú v pozícií, kedy si svojich zamestnancov môžu vyberať, preto je dôležité sa na trhu odlišiť.

Nadchádzajúca sekcia je zameraná priamo na očakávania študentov. Graf 5 znázorňuje percentuálne podiely očakávaní študentov o ich budúcom pôsobení na trhu práce. Najvyšší záujem majú študenti o klasické zamestnanie. Zaujímavou skutočnosťou je, že 15,6 % študentov by chcelo pokračovať v štúdiu (fakt potvrdzuje vysoké zapojenie študentov do výskumu počas štúdia). Najvyužívanejšími mimoškolskými aktivitami študentov so záujmom o ďalšie štúdium je dobrovoľníctvo, následne súťaže a výskum, častokrát popri platenej práci. V rovnakom percentuálnom zastúpení evidujeme podnikateľskú činnosť (celkovo v podiele 13,4 %), čo vnímame ako pozitívum pre trh práce s nízkou podnikateľskou aktivitou.

Vyššie uvedené skutočnosti rozširujú dáta z projektu uplatnenie absolventov v pôsobnosti MPSVaR SR. Jeho najaktuálnejšie dáta sú k 30.06.2020, čo je koniec akademického roka, ktorý skúmame z pohľadu primárnych dát. Študenti UMB reálne svoj vstup na trh práce začali v 47% ako zamestnaní (3% pracujú na dohodu) a stav SZČO bol na úrovni 3%, čo je 61 absolventov. To, že študent očakáva pokračovanie v štúdiu v tak vysokom podiele potvrdzujú aj dáta z

MPSVaR, ktoré hovoria o podiele až 35%. Materská dovolenka je zastúpená 2% absolventov (v našom prípade bol záujem o 2 p. b. vyšší) a práca v zahraničí či dobrovoľné nezamestnaní sú celkovo na úrovni 6 %. Z výsledkov vyplýva, že uplatnenie absolventov UMB uvedenými formami sa podľa dôležitosti zhoduje v projekte, ako aj pri skúmaných primárnych dátach.

Graf 5 Percentuálny podiel očakávaného záujmu študentov o formy uplatnenia na trhu práce po ukončení štúdia
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2021.

Z uvedenej analýzy sme vylúčili možnosti materskej dovolenky a ďalšieho vzdelávania, keďže títo študenti nebudú priamo v kontakte s trhom práce. Pôsobenie študentov po ukončení vzdelávania skúmame za 3 druhy práce: zamestnanie, založenie obchodnej spoločnosti a podnikanie ako fyzická osoba (SZČO). Prvým faktorom, ktorý nás zaujíma je lokalita, v ktorej by v budúcnosti chceli pracovné pôsobiť. Vo všetkých zvolených druhoch je zaznamenaný najvyšší počet záujmov o kraj trvalého bydliska, čo sa dá v prípade zamestnania aj podnikateľskej činnosti logicky odôvodniť. U 143 študentov je kraj trvalého bydliska práve BBSK (ostatné kraje znázorňuje príloha 1). Podľa dát z MPSVaR SR je taktiež BBSK krajom, kde sa absolventi najčastejšie uplatnili, pričom rovnaké zastúpenie má aj Bratislavský kraj. U respondentov vnímame záujem o zahraničie vo väčšej miere, ako o Bratislavský kraj, avšak údaje z MPSVaR SR nezachytávajú stav v zahraničí, preto nie je možné určiť, čo bolo pre študentov zaujímavejšie.

Pracovné prostredie BBSK eviduje 16 študentov s trvalým pobytom v BBSK, ktorí by mali záujem o prácu v kraji, 2 študentov so záujmom o založenie obchodnej spoločnosti a 1 študenta, ktorý by chcel podnikat' ako fyzická osoba (SZČO). Ďalej zaznamenávame 105 študentov (v BBSK trávajú viac ako 50% času počas štandardného pracovného dňa), ktorí by mali záujem o zamestnanie v BBSK, pričom záujem o založenie obchodnej spoločnosti prejavilo 8 študentov

a záujem o podnikanie ako fyzická osoba sa neprejavil. Z vyplýva, že záujem o pracovné prostredie BBSK majú predovšetkým študenti, ktorý do kraja prišli študovať.

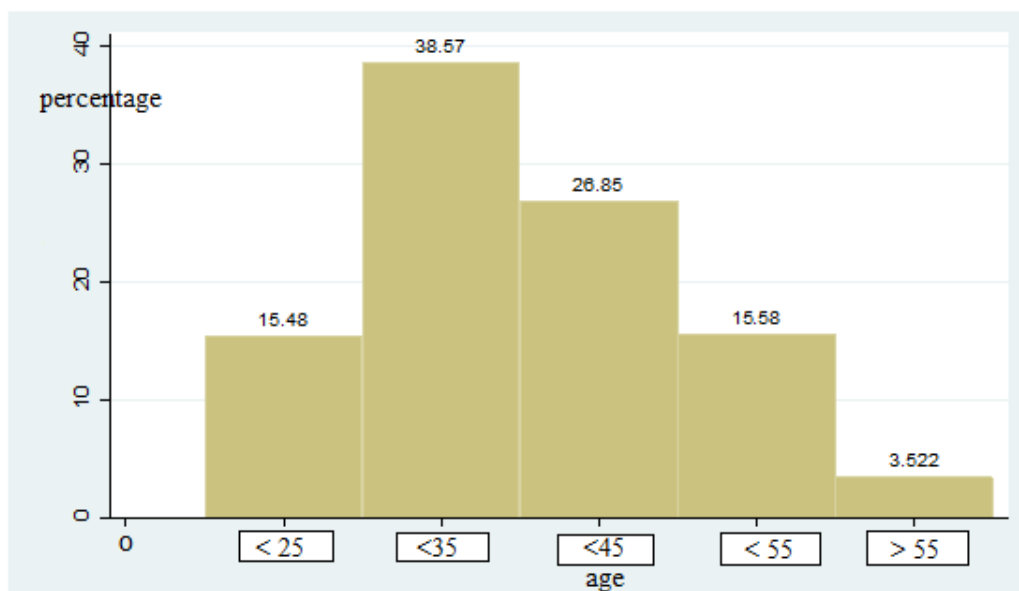
Druhým zvoleným faktorom bola otázka času. Zaujímalo nás, kedy si študenti začnú hľadať prácu. Ako pozitívum vnímame, že v 39,7 % prípadov si prácu začne hľadať hneď a dokonca 40,3 % študentov si chce prácu hľadať ešte pred ukončením štúdia. Z výsledkov vyplýva, že približne 43 študentov si odkladá hľadanie práce až po letných prázdninách. Rovnako tak očakávajú, že v ich prvom zamestnaní zotrvia v 54,5 % prípadov 1 rok. Študenti prejavili väčší záujem o prácu na dobu neurčitú, ako o prácu len na skúšobnú dobu. Častokrát bola táto odpoveď podmienená spokojnosťou, zaujímavosťou a pridanou hodnotou práce. Ďalej z výsledkov vieme potvrdiť, že študent by radšej uprednostnil pracovné ponuky v oblasti, ktorú vyštudoval (81,6 %) a z kraja, v ktorom sa najčastejšie nachádza (66,8 %) pred inými pracovnými ponukami. Ak by sa študentovi nepodarilo nájsť si vyhovujúcu prácu, radšej by bol uchádzačom o zamestnanie na ÚPSVaR, ako dobrovoľne nezamestnaní (samoplatiteľ). Pozitívnu skutočnosťou je, že 81,6 % študentov študuje odbor, v ktorom sa chce uplatniť na trhu práce. Pri výbere platenej práce študenti uviedli, že budú zohľadňovať najmä faktory ako plat, miesto výkonu práce, kolektív, perspektíva a flexibilita. Doplňujúcim dôležitým faktorom bol pre študentov overený zamestnávateľ a benefity v podobe ubytovania.

Podľa dát o uplatnení absolventov UMB z MPSVaR SR, v priemere trvalo absolventom 21 dní nájsť si prvú prácu na trvalý pracovný pomer, čo potvrdzujú aj výsledky z dotazníkového prieskumu. Respondenti uprednostňovali pracovné ponuky v oblasti, ktorú vyštudovali, pričom v 49% prípadov sa toto očakávanie aj podarilo naplniť. Podľa dát polovica absolventov zarába menej ako 1 032 EUR, pričom priemerná hrubá mesačná mzda absolventa bola na úrovni 1 119 EUR. Medzi TOP 3 odvetvia patrí vzdelanie (25%), verejná správa a obrana (15%) a odborné, vedecké a technické činnosti (12%). TOP 3 zamestnania, v ktorých absolventi pracovali sú učiteľia na základných školách (14%), učiteľia v predškolských zariadeniach (5%) a predavači (4%).

Analýzu mladých ľudí pred vstupom na trh práce môžeme uzavrieť tvrdením, že podľa zvolených faktorov skúmania (absolvovanie mimoškolských aktivít, vykonávanie platenej práce a očakávaní od trhu práce) nepovažujeme študentov UMB za skupinu na trhu práce, ktorá by zlyhávala vzhľadom na zistené skutočnosti. Napriek tomu, najväčšie negatívum vnímame v tom, že študent si radšej vybral platenú prácu ako iné aktivity. Tie dokážu študentovi taktiež získať finančné prostriedky, ktoré okrem finančnej podpory prehlbujú poznatky a majú vyšší potenciál do budúca. Dôvodov môže byť niekoľko. Sú aktívne nástroje riešením možných medzier a aký k nim majú mladí ľudia postoj?

Postoj mladých ľudí k aktívnym nástrojom bol súbežne skúmaný cez dotazníkový prieskum, v ktorom v úvode študenti odpovedali na otázku, či poznajú príspevok. Ak ich odpoveď bola negatívna, boli poskytnuté informácie o príspevku. Na ich základe sa následne mali rozhodnúť, či by boli ochotní absolvovať, resp. využiť daný príspevok (v prípade, že sa stali uchádzačom o zamestnanie). Príspevky kopírujú tabuľku 1, ktorá opisuje vybrané nástroje na Slovensku. Logika dotazníka bola nasledovná. Napríklad, ak si študent vybral, že má záujem po doštudovaní podnikat' ako fyzická osoba, dotazník mu poskytol možnosti určené pre danú sféru podnikania a vyplňal len príspevky, ktoré sa ho týkajú.

Z výsledkov vyplýva, že poznanie príspevkov je veľmi nízke, čo svedčí o slabej informovanosti, ktorá môže viesť k nevyužitiu pomoci. Najnižšie poznanie (približne na úrovni 22%) je zaznamenané pri príspevku REPAS+ a príspevku, ktorý sa týka absolventskej praxe. Najviac známym a potenciálne využiteľným príspevkom je príspevok na samostatne zárobkovú činnosť. Okrem iného, podľa štúdie Pisár a kol. (2020) príspevok na SZČ dosahuje podľa dát na území BBSK najlepšiu účinnosť a medzi skúmanými príspevkami je jeho hodnotenie najviac pozitívne. O tom, že je jeho využitie pre mladých ľudí vhodné svedčí aj nasledujúci graf 6, ktorý zobrazuje doterajšiu štruktúru podporených uchádzačov o zamestnanie z hľadiska veku.

Graf 6 Štruktúra podporených uchádzačov o zamestnanie podľa vekových kategórií na území BBSK (v %)

Zdroj: Pisár a kol., 2020.

Na základe logistickej regresie vykonanej v štúdií Pisár a kol. (2020) je zrejmé, že práve kategória mladých ľudí má vysokú pravdepodobnosť pri získavaní daného príspevku, keďže ich vzdelanostná úroveň má významný pozitívny vplyv. To potvrdzuje, že tento príspevok je

vhodný pre mladých ľudí, ktorí vstupujú na trh práce, ale nie je vhodný na riešenie problematiky dlhodobu nezamestnaných

Záver

Význam ľudského kapitálu v prostredí inštitúcií poskytujúcich terciárne vzdelávanie je akýmsi predpokladom či medzníkom pri znižovaní miery nezamestnanosti. To, či vybraná cieľová skupina (mladí ľudia do 29 rokov) má predpoklady na uplatnenie na trhu práce bolo zistené kombináciou primárneho a sekundárneho výskumu. Cieľom príspevku bolo posúdiť pôsobenie študentov počas štúdia a ich následného uplatnenia na trhu práce s prihliadnutím na aktívne nástroje zamestnanosti, ako jednej z možností.

Analýzou cieľovej skupiny, t. j. študentov pred vstupom na trh práce podľa zvolených kritérií skúmania (absolvovanie mimoškolských aktivít, vykonávanie platenej práce a očakávaní od trhu práce) sme zistili, že najväčší záujem zo zvolených mimoškolských aktivít bol práve o vykonávanie platenej práce (najmenej zaujímavá je mobilita, ktorá má tiež platenú formu). Ďalším zistením je fakt, že približne 80% študentov počas štúdia platenú prácu vykonávalo na základe dohody o brigádnickej práci študenta v súkromnom sektore, pričom len ¼ študentov v študovanom odbore. Čo sa týka pracovného prostredia, študenti majú najvyšší záujem o klasické zamestnanie (druhou položkou bolo pokračovanie v štúdiu), ako to potvrdzuje aj výskum MPSVaR SR.

Najväčší nedostatok vnímame v tom, že študenti si preferujú platenú prácu v komparácií s inými aktivitami, ktoré im dokážu taktiež získať finančné prostriedky a prehľbiť ich poznatky. Takéto aktivity majú vyšší potenciál do budúca a môžu zabrániť vzniku vysokej miery nezamestnanosti mladých ľudí.

V prípade skúmania postojov k aktívnym nástrojom zamestnanosti je možné tvrdiť, že najtypickejším a potenciálne najvyužiteľnejším príspevkom je práve Príspevok na SZČ. To naznačuje, že dopyt po príspevkoch nie je zanedbateľný, no z dôvodu nedostatočnej informovanosti ho potenciálne využijú len niektorí.

Výskum je obmedzený len na územie BBSK a študentov a absolventov UMB. Sledovanie aktivít študentov počas štúdia je jedným z možných odporúčaní pre iné regióny a univerzity. Získavanie dát môže byť realizované na základe dotazníka pri ukončení pôsobenia študenta na univerzite. Tým, že univerzita bude poznať správanie študentov, vie lepšie vyhodnotiť príčiny uplatnenia resp. neuplatnenia svojich absolventov a adekvátnejšie sa prispôbiť individuálnym potrebám študentov. Tvrdíme, že priebežnou analýzou študentov vie univerzita predkladať dôveryhodnejší obraz o študentoch, a tak prilákať významné firmy z kraja k spolupráci. Okrem

získavania kvalitnejších dát, analýza môže napomôcť pri sledovaní kategórie NEET. Rovnako tak behaviorálne aspekty budú čoraz významnejšie pri skúmaní dát vzhľadom na ich konkrétnosť (ako to opisuje Martinkovičová, Knapková, Kaščáková, 2020). Zároveň jednotlivé poznatky nedokážeme všeobecne aplikovať do ďalších regiónov či univerzít, keďže existujú výrazné rozdiely. Napríklad ide o zameranie univerzít, počet študentov, regionálny trh práce, príležitosti na trhu práce, aktuálnu situáciu v ekonomike či ponuku štátnej podpory.

Zoznam použitej literatúry

- [1] Blanár, F. (2019). Nezamestnanosť absoventov slovenských vysokých škôl v roku 2019. Analytický výstup zo štatistických údajov MŠSVaR SR. Dostupné na https://www.cvtisr.sk/buxus/docs//VS/nezamestnanost/Vs_abs_nezam_2019_web.pdf
- [2] Breen, R. (2005). Explaining cross-national variation in youth unemployment: Market and institutional factor. [Vysvetlenie medzinárodných rozdielov v nezamestnanosti mladých ľudí: Trhový a inštitucionálny faktor]. *European Sociological Review*, 21(2), 125–134.
- [3] Clark, D. L., Lotto, L. S., & Astuto, T. A. (1984). Effective School and School Improvement: A Comparative Analysis of Two Lines of Inquiry. [Efektívne zlepšovanie školy: komparatívna analýza dvoch línií skúmania]. *Educational Administration Quarterly*, 20(3), 41-68.
- [4] CVTI SR. (2015). Vysoké školy, pracovný trh a uplatnenie absolventov. Zhrnutie metodológie aktivity „Posúdenie efektívnosti študijných programov vysokých škôl.“ Bratislava : Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky. Dostupné na https://www.centire.com/wp-content/uploads/vysoke_skoly_pracovny_trh_a_uplatnenie_absolventov.pdf.
- [5] Ergen, Z. (2006). On the Characteristic and Financing of Higher Education as a Semi-Public Goods. [O charakteristike a financovaní vysokoškolského vzdelávania ako poloverejného statku]. *Sosyo-Ekonomi Journal*, 3, 133-149.
- [6] Eurofound. (2018). NEET. Dostupné na https://www.eurofound.europa.eu/sk/topic/NEETs?fbclid=IwAR3tFqocJ_rsff2FXvYfy3G4CthYiFvrNnXztikPJI9zS1VmKPCQcWfFlxY
- [7] Európska komisia. (2017). Tematický informačný prehľad európskeho semestra. Zamestnanosť mladých ľudí. Dostupné na https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_youth_employment_sk.pdf

- [8] Európska komisia. (2019). Index on quality of Active Labour Market Policy (ALMP) implementation – Study. [Index kvality implementácie aktívnej politiky trhu práce (ALMP) - štúdia]. Dostupné na: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5ed7ce2f-f94d-11e9-8c1f-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-109436290>
- [9] Európska rada. (2020). Odporúčanie Rady z 30. októbra 2020 o moste k pracovným miestam. Dostupné na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=OJ:C:2020:372:TOC>
- [10] Grenčíková, A. (2010). Význam vzdelávania v regionálnom rozvoji. *Manažment školy v praxi* 4 (2).
- [11] Gun, J. A., & Holdaway, E. A. (1986). Perceptions of Effectiveness, Influence and Satisfaction of Senior High Schools Principals. [Vnímanie efektívnosti, vplyvu a spokojnosti riaditeľov stredných škôl]. *Educational Administration Quarterly*, 22(2), 43-62.
- [12] Hoy, W. K., & Ferguson, J. (1985). A Theoretical Framework and Exploration of Organizational Effectiveness of Schools. [Teoretický rámec a skúmanie organizačnej efektívnosti škôl]. *Educational Administration Quarterly*, 21(2), 25-46.
- [13] KPMG. (2015). Analýza nezamestnanosti mladých ľudí v SR. Záverečná správa. Úrad vlády SR. KPMG Slovensko, Bratislava.
- [14] Le, T. A., & Miller, W. P. (2000). Australia's unemployment problem. [Problém nezamestnanosti v Austrálii]. *Economic Record*, 76(232), 74–10.
- [15] Martinkovičová, M.; Knapková, M.; Kaščáková, A. (2020). Measurement of Subjective Well-Being of employees by Time Use Survey Methodology – Experiences from Slovakia. [Meranie subjektívneho blahobytu pomocou metodológie výskumu využitia času – skúsenosti zo Slovenska]. *Journal of Economics and Social Research*, 21(2), 41-57.
- [16] Mincer, J. (1958). Investment in human capital and personal income distribution. [Investície do ľudského kapitálu a distribúcie osobných príjmov]. *Journal of Political Economy*, 66(4), 281–302.
- [17] MPSVaR SR, 2020. Uplatnenie po stopách absolventov. Dostupné na: <https://uplatnenie.sk/?degree=V%C5%A0&vs=714000000&faculty=&field=&year=2019>
- [18] Pisár, P. et al. (2020). Štúdia na hodnotenie tvorby a udržania pracovných miest z operačných programov podporovaných zo zdrojov Európskej únie s osobitným dôrazom na jeden z najmenej rozvinutých regiónov (BBSK/PSK/KSK) podľa vlastného výberu, ktorý čelí významným problémom s mierou nezamestnanosti. UMB v Banskej Bystrici a

MPSVaR SR. Dostupné na <https://www.mpsvr.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/monitorovaniehodnotenie/kniznica/>

- [19] Powdthavee, N.; Lenkuangfu, N. W.; & Wooden, M. (2014). What's the good of education on our overall quality of life? A simultaneous equation model of education and life satisfaction for Australia. [Čo je dobré na vzdelávaní pre našu celkovú kvalitu života? Simultánný rovnicový model vzdelávania a spokojnosti so životom v Austrálii]. *Journal of Behavioral and Experimental Economics*, 54: 10–21.
- [20] Ruesga, M. Santos; L., & Fernando; P., X. (2018). Sustainable Development, Poverty and Risk of Exclusion for Young People in the European Union: The Case of NEETs. [Trvalo udržateľný rozvoj, chudoba a riziko vylúčenia mladých ľudí v Európskej únii: Prípadová štúdia NEET]. *Sustainability*, 10(12), 4708.
- [21] Stukalina, Y. (2017). Management of a Technical University in the Context of Preparing Students for the 21st Century Careers in Science and Technology. [Vedenie technickej univerzity v súvislosti s prípravou študentov na vedeckú a technickú kariéru v 21. storočí]. *Procedia Engineering* 179, 249-257.
- [22] Zákon o službách zamestnanosti č. 5/2004.

Adresa autorov: Ing. Soňa Priščáková, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Ekonomická fakulta, Katedra financií a účtovníctva, Tajovského 10, Banská Bystrica, Slovensko, sona.priscakova@umb.sk; Ing. Alexandra Mertinková, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Ekonomická fakulta, Katedra financií a účtovníctva, Tajovského 10, Banská Bystrica, Slovensko, alexandra.mertinkova@umb.sk

Prílohy

Príloha 1 Základné údaje o respondentoch

Kraj, v ktorom má respondent trvalý pobyt	Ekonomická fakulta	Fakulta politických vied a medz. vzťahov	Fakulta prírodných vied	Filozofická fakulta	Pedagogická fakulta	Právnická fakulta	Celkový súčet
Banskobystrický	81	6	12	21	18	5	143
Bratislavský	7	5	1				13
Košický	22	1	2	10	7	4	46
Nitriansky	25	2	3	5	2	2	39
Prešovský	35	6	3	7	9	3	63
Trenčiansky	24	2	2	10	5	1	44
Trnavský	3				3		
Žilinský	60	7	9	22	16	7	121
Externí študenti							32
Celkový súčet	257	29	32	75	60	22	507

Kraj, v kt. sa respondent najčastejšie vyskytuje	Ekonomická fakulta	Fakulta politických vied a medz. vzťahov	Fakulta prírodných vied	Filozofická fakulta	Pedagogická fakulta	Právnická fakulta	Celkový súčet
Banskobystrický	216	26	27	61	50	19	399
Bratislavský	4		1	2			7
Košický	6			2	1		9
Nitriansky	2		1	2		1	6
Prešovský	7				2		9
Trenčiansky	7	1		2	1	1	12
Žilinský	15	2	3	6	6	1	33
Externí študenti							32
Celkový súčet	257	29	32	75	60	22	507

Pohlavie	Ekonomická fakulta	Fakulta politických vied a medz. vzťahov	Fakulta prírodných vied	Filozofická fakulta	Pedagogická fakulta	Právnická fakulta	Celkový súčet
Muž	49	10	8	19	3	9	98
Žena	208	19	24	56	57	13	377
Externí študenti							32
Celkový súčet	257	29	32	75	60	22	507

Označenia riadkov	Ekonomická fakulta	Fakulta politických vied a medz. vzťahov	Fakulta prírodných vied	Filozofická fakulta	Pedagogická fakulta	Právnická fakulta	Celkový súčet
1. ročník - 1. stupeň	59	12	17	26	12	6	132
2. ročník - 1. stupeň	45	5	5	17	16	5	93
3. ročník - 1. stupeň	43	1	4	8	11	3	70
1. ročník - 2. stupeň	27	6	1	11	7	4	56
2. ročník - 2. stupeň	73	4	4	13	9	3	106
1. ročník - 3. stupeň	4				3		7
2. ročník - 3. stupeň	2		1		1		4
3. ročník - 3. stupeň	4	1			1	1	7
Externí študenti							32
Celkový súčet	257	29	32	75	60	22	507

Lokalita pôsobenia študentov po ukončení vzdelania

Predpokladaný druh práce/Lokalita	Počet záujmov o kraj, v ktorom sa najčastejšie respondent vyskytuje	Počet záujmov o kraj trvalého bydliska	Počet záujmov o Bratislavu	Počet záujmov o celé územie SR	Počet záujmov o zahraničie
Zamestnanie	129	137	35	57	75
Založenie obchodnej spoločnosti	9	15	1	14	8
Podnikanie ako fyzická osoba (SZČO)	12	12	6	11	7

Postoj mladých ľudí k poznaniu a využívaniu AOTP.

Druh príspevku/Postoj	Poznáte príspevok?		Ste ochotní absolvovať/využiť príspevok?	
	Áno	Nie	Áno	Nie
Príspevok na rekvalifikačný kurz okrem BSK (REPAS +)	22,60%	77,40%	78,10%	21,90%
Príspevok na vykonávanie absolventskej praxe	37,50%	62,50%	65,60%	34,40%
Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť	53,10%	46,90%	84,40%	15,60%